

Landsforeningen for Gylleramte.

22. marts 2003.

Til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

samt

til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Naboerne og det øvrige omgivende samfund lider i disse år af generne fra landbrugets svineindustrier i et omfang, der belaster livskvaliteten og medfører værdiforringelser på deres ejendomme.

Mange medlemmer af Landsforeningen for Gylleramte (i det følgende L.f.G.) føler deres tilværelse ødelagt, og deres mulighed for at afhænde deres ejendom, som skulle have udgjort en opsparing til alderdommen, voldsomt forringet som følge af en nærliggende svineindustri.

Med den udvikling dansk svineproduktion har gennemløbet og gennemløber i disse år, burde det stå enhver klart, at de industriallæg, som kræves hertil, ikke egner sig for placering i nærheden af andre menneskers ejendom.

At der ydes landbruget diverse former for støtte, compensationer og erstatninger i konkrete sager, tager L.f.G. ad notam, men samtidig undrer man sig over, at naboerne til landbrugets industrialæg må finde sig i at få ødelagt deres livskvalitet og se deres ejendomsværdier forringet uden, at der ydes dem så meget som en krone i erstatning.

På den baggrund skal L.f.G. hermed opfordrer til, at der nu gennem lovgivningen gribes ind for at rette op på disse urimeligheder.

Nedenstående er oplistet de problemer, som savner lovgivning, der matcher landbrugets industrialisering, først og fremmest inden for svineproduktionen.

Lokalisering af industrialæggene:

Produktionsanlæg i bygninger, placeret i nærheden af privat nabobebyggelse, skaber utålelige forhold for naboerne i form af støj, støv, flueplager og stank fra staldanlæggenes afgangsluft og fra beholderne til opsamling af dyrenes urin og fækalier og samtidig medfører anlæggene forringelse af naboernes ejendomme, såvel bygningsmæssigt som økonomisk.

De nugældende "skærpede" afstandskrav i Husdyrgødningsbekendtgørelsen kan på ingen måde løse problemerne.

L.f.G. har forståelse for, at en svineproducent har krav på en rimelig forrentning af sin investering.

Men en afskrivningshorisont på 20 år (oplyst af Dansk Landbrug), kombineret med, at kommunerne i flere tilfælde godkender ansøgninger om udvidelse af bestående bygninger for forøgelse af produktionen, løser ikke de nuværende problemer. Tværtimod.

Løsningsforslag: Landbrugets industrianlæg placeres i det såkaldte åbne land med en minimumsafstand til nærmeste privatbeboelse på ikke under 1.500 meter og med krav om, at anlægget omgives af en beplantet jordvold således, at det visuelt "forsvinder" i den omgivende natur.

Kan afstandskravet ikke opfyldes bør produktionen bringes til ophør.

Der bør ydes producenten en godtgørelse for at flytte anlægget ud i det åbne land, afpasset i forhold til restafskrivningsperioden samtidig med, at tidshorisonten for udflytning fastsættes til ikke over 5 år.

Præmisser: Antallet af landbrug falder væsentligt i de kommende år (oplyst af Dansk Landbrug) samtidig med, at de resterende brug bliver tilsvarende større. Der vil således ikke blive problemer med at overholde afstandskravet.

Afgangsluften fra staldanlæggene:

Afgangsluften skaber problemer for omgivelserne i form af stærkt ildelugtende aerosoler, kombineret med ammoniak- og kvælstofbelastningen.

Indholdet af ildelugtende aerosoler såsom svovlbriinter, der i større koncentrationer kan lamme lugtesansen og i øvrigt er stærkt giftig, mercaptan, der også er yderst ildelugtende og lige så giftig, og ammoniakdampene - også stærkt ildelugtende men næsten ugiftig - udgør tilsammen et voldsomt problem for svineindustriens naboer.

Landbruget har efter eget udsagn dels for offentlige midler og dels for egne i en årrække forsket i metoder til at komme disse gener til livs. Overfor det omgivende samfund anførte man tilbage i 2003, at man påregnede mulighed for en halvering eller mere af disse gener inden for en tidshorisont på fra 5 til 8 år. Det er anført, at investering i rensningssystemer forudsætter 100 % sikkerhed for systemets effektivitet, ligesom det er tilkendegivet fra svineproducenternes side, at man ikke er indstillet på investeringer, der ikke nedfører en forøgelse af udbyttet!

Indtil nu er der ikke sket noget gennembrud til problemernes løsning.

Løsningsforslag: Der sættes en frist i lovgivningen på max. 5 år til etablering af effektive rensningssystemer i staldene. Systemer, der borteliminerer generne for omgivelserne.

Tilsidesættelse af dette krav bør medføre klækkelige bøder, indtil problemet er løst, alternativt krav om lukning af produktionen.

Præmisser: Det, der skal løses, kan løses! Tilsvarende krav som i løsningsforslaget stilles den øvrige industri overfor. Og det er erfaringen, at et sådant krav medfører, at producenterne – for egen regning - løser problemerne.

Da der var optræk til forbud mod halmafbrænding, protesterede landbruget kraftigt under påberåbelse af nærmest uoverstigelige problemer, men lovgiverne stod fast.

Og tiden har efterfølgende vist, at kravet ikke skabte de forventede problemer, men fjernede røggenerne for omgivelserne og skabte indtægter for landbruget i form af halmleverancer til eksempelvis fjernvarmeproduktion.

Fast låg over gyllebeholderne:

Der finder en fordampning sted til omgivelserne fra gyllebeholdere uden fast låg med deraf samme gener som fra staldenes afgangsluft.

Løsningsforslag: Der stilles lovgivningsmæssigt krav om fast låg over nyetablerede gyllebeholdere, og at eksisterende gyllebeholdere uden fast låg inden for en frist på 2 år skal have monteret et sådant.

Undladelse af at imødekomme kravet bør medføre klækkelige bøder, alternativt krav om lukning af produktionen.

Præmisser: De samme som for rensning af staldenes afgangsluft.

I de nugældende regler kan fast låg erstattes med flydelag mod, at svineproducenten selv fører tilsyn med flydelagets tæthed og fører logbog over sine tilsyn. Det svarer nærmest til, at man kan erstatte færdselspolitiets fartkontroller med, at bilisterne selv fører kontrol med, at de overholder hastighedsbestemmelserne og selv fører logbog herom.

Udspredning af svinenes afføring og urin:

En nærmest ulidelig stank breder sig over landskabet, når udbringningen af svinenes afføring og urin (kaldet gylle) pågår.

Også her frigøres giftige aerosoler til omgivelserne. Hertil kommer de medicinrester og virus, svinene udskiller i deres afføring og urin.

Landbruget og dets følgeindustrier forsker med henblik på at opfinde metoder til effektiv nedfældning af gyllen for at reducere lugtgenerne. Det løser dog ikke problemerne med indholdet af medicinrester og virus.

Løsningsforslag: Der stilles lovkrav om, at gyllen skal separeres i fast og flydende form.

Denne separering skal være gennemført indenfor en 5 års periode.
Det bør medføre klækkelige bøder eller krav om lukning af produktionen, såfremt separering ikke er gennemført inden for denne periode.
De separerede produkter kan så anvendes til gødskning eller biogasproduktion.

Præmisser: Samme som foregående. Teknologien til separering findes. Det er kun et spørgsmål om krav til dens anvendelse.

Motivering for problemernes løsning:

Så længe der ikke gennem lovgivningen stilles krav som skitseret ovenfor, vil svineproducenterne ikke være motiverede for at foretage de nødvendige investeringer til problemernes løsning!

L.f.G. har noteret sig, at landbruget hidtil har været endda overordentlig dygtig til at sikre sig offentlige midler i form af EU-støtte og/eller statsstøtte.

Det vil ikke forekomme L.f.G. usandsynligt, at en realisering af foranstående krav vil nyde forståelse fra landbrugets side, såfremt de følges op med offentlig støtte til deres realisering.

Biogasanlæg:

Såvel tilførslen af landbrugets og slagteriernes affaldsstoffer til produktion af biogas, selve gasproduktionen (overvejende metan), som bortfjernelsen af de afgassede affaldsstoffer skaber problemer for omgivelserne. Først og fremmest som følge af stanken.

Der bør derfor stilles strenge krav til disse anlæg for ikke at gentage de problemer, svineindustrien i sin nuværende udformning påfører sine omgivelser.

Den nugældende lovgivning sikrer ikke dette.

Efterskrift:

Godt naboskab har været Landsforeningen for Gylleramtes mål.
Det samme har Dansk Landbrugs øverste ledelse givet udtryk for.

Desværre må man konstatere, at en række svineproducenter tilsyneladende ikke har samme mål som deres øverste ledelse.

Men så længe, der ikke er fundet en tilfredsstillende løsning på de skitserede problemer, vil landbruget ikke have "ro i baghaven". Kun en klar lovgivning, der inden for en kortere tidshorisont sikrer problemernes løsning, vil skabe den ønskede ro.

Flemming Pedersen

Sekretær i Landsforeningen for Gylleramte
Langesøvej 1, 4953 Vesterborg.
Tlf. 54 93 91 00. E-mail: fpmail@pc.dk